

Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος μπροστά στο πλήρωμα της Εκκλησίας

[Ορθοδοξία / Θεολογία](#)

[Χρυσόστομος Σταμούλης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://bitly.com/1P2gj9Q>]

Το μέγα θέμα ως εκ τούτου ήταν και συνεχίζει να είναι η αγαπητική δραστηριοποίηση ολόκληρου του πληρώματος της Εκκλησίας, «τότε έδοξε τοις αποστόλοις και τοις πρεσβυτέροις συν όλη τη Εκκλησία», διαβάζουμε στις *Πράξεις των Αποστόλων* (15,22), η ενεργοποίηση όλων των χαρισμάτων του Σώματος που πηγάζουν από το Άγιο Πνεύμα και ως εκ τούτου η άνθιση του μυστηρίου της συνυπευθυνότητας. Εάν διαπιστώνεται, λοιπόν, ένα έλλειμμα αυτό βρίσκεται στην ενημέρωση της βάσης, στην ενημέρωση των λαϊκών, αλλά και των κληρικών τόσο των δύο πρώτων βαθμίδων, όσο και των επισκόπων των τοπικών Εκκλησιών. Φαίνεται έτσι να λησμονείται ή να παραθεωρείται, πως «η Σύνοδος δεν συνέρχεται για τον εαυτό της• συνέρχεται για όλο το λαό του Θεού, για όλο τον κόσμο», καθώς «“είναι εκ του σώματος”, “εν τω σώματι”, “διά το σώμα”»[14].

Ως εκ τούτου, οι ενστάσεις οι οποίες και εδώ διατυπώθηκαν από μέλη της Ορθόδοξης Εκκλησίας δεν είναι χωρίς έρεισμα. Όντως, η συγκεκριμένη διαδικασία είναι αμάρτυρη εντός της ιστορίας της Εκκλησίας. Όντως φαίνεται να αγνοείται το ιστορικό κεκτημένο που θέλει τον κάθε επίσκοπο να έχει μία ψήφο. Όντως φαίνεται να αντικαθίσταται ο επίσκοπος από τον πρώτο και να υποχωρεί η ιδιαιτερότητα του προσώπου για χάρη του καθόλου της Τοπικής Εκκλησίας[15]. Να χάνεται στ' αλήθεια «η ενότητα εν τη ποικιλία»[16]. Ή ακόμη πιο σκληρά η υιοθέτηση της μίας ψήφου να αποτελεί τον «θρίαμβο του ατομοκεντρικού τύπου των “συμβάσεων”»[17].

Και δεν χωρά καμία αμφιβολία πως σε όλα τα παραπάνω θα μπορούσαμε να προσθέσουμε και άλλα. Να πούμε για παράδειγμα ότι με την αποδοχή της ομοφωνίας, αλλά και της μίας ψήφου ηττάται η Εκκλησιολογία της συνοδικότητας, βιάζεται η παράδοση της Εκκλησίας και περιθωριοποιείται η ίδια η ζωή. Οφείλουμε, όμως, να ομολογήσουμε ότι η οποιαδήποτε κριτική θα πρέπει να προσλάβει λυτρωτικά τον ενδιάμεσο χρόνο που έχει τρέξει από την έβδομη οικουμενική σύνοδο έως και σήμερα, αλλά και ολόκληρη την ιστορία με τις αλλαγές που αυτή έχει επιφέρει στο σύγχρονο κόσμο αλλά και στη ζωή της Εκκλησίας. Ως εκ τούτου θα πρέπει να προσλάβει και τα τραύματα του σώματος, κυρίως αυτά, και να επιλέξει το φάρμακο που αυτό έχει πλέον ανάγκη.

Η αναφορά και μόνον στα κεκτημένα του παρελθόντος δεν αρκεί για τη διάβαση του παρόντος. Απαιτούνται νέες πρακτικές και νέοι δρόμοι. Ίσως αυτοί να είναι η ομοφωνία και η «καινοφανής» μία ψήφος για κάθε τοπική Εκκλησία, που

αποκαλύπτουν τη διάθεση να λειτουργηθεί η ενότητα τους και μαζί να κηρυχθεί ο ανένδοτος, η ανοιχτή μάχη με τον θάνατο της διαίρεσης. Έναν θάνατο τον οποίο η Εκκλησία πολέμησε από την ίδρυσή της ακόμη με κάθε τρόπο, κατανοώντας την παράδοση ως μία ζώσα διαδικασία και εξάπαντος όχι ως μασωλείο πραγμάτων οριστικά τελειωμένων. Ας θυμηθούμε για παράδειγμα την «προκλητική» και μαζί «αντιπαραδοσιακή» χρήση κατά τους αιρετικούς των όρων Θεοτόκος και ομοούσιον, προκειμένου να εκφράσει την αλήθεια της πίστεώς της, τουτέστιν την εμπειρία του εκκλησιαστικού σώματος.

Στα πλαίσια μιας τέτοιας κατανόησης, η παρουσία όλου του πληρώματος δεν θα «νοείται, φυσικά απλώς και μόνο αριθμητικά, με τη σημασία της ολοκληρωμένης εκπροσώπησης μελών, αλλά συνάμα και απαραίτητα ως έκφραση του ζωντανού περιεχομένου της πίστης»[18]. Άλλωστε, όπως γνωρίζουμε καλά, όταν κινδυνεύει το καράβι ο καπετάνιος διαλέγει να πετάξει στη θάλασσα εκείνα που θεωρεί λιγότερο σημαντικά προκειμένου να σωθούν τα μείζονα. Σε μια τέτοια περίπτωση η απώλεια, ως ενσυνείδητη αντικατάσταση της μεγάλης ακρίβειας με την οικονομία, μοιάζει λυτρωτική, καθώς ανοίγει το δρόμο της ανακατασκευής του οίκου με τα υλικά που προσφέρει η δύναμη της στιγμής[19].

Συμποσώνοντας τούτη την μικρή εισήγηση, και μένοντας επ' ελπίδι θα μπορούσα να πω ότι επί του παρόντος η Ορθόδοξη Εκκλησία κινήθηκε με τόλμη. Πολλοί υποστηρίζουν ότι ο δρόμος που διανύθηκε δεν είναι πολύς• και ίσως να έχουν δίκαιο, ίσως και όχι. Σε καμία περίπτωση, όμως, δεν θα πρέπει να ξεχνούμε καταπώς λέγει ο ποιητής του *Άξιον εστί*, ότι «η απόσταση από το “τίποτε” στο “ελάχιστο” είναι πολύ μεγαλύτερη παρ' ό,τι από το “ελάχιστο” στο “πολύ”»[20]. Και τώρα ήλθε ο «καιρός του ποιήσαι». Εάν η Ορθόδοξη Εκκλησία, υποκύπτοντας στις φωνές του φονταμενταλισμού και του εθνοφυλετισμού, στις φωνές της εσωστρέφειας και της αποκλειστικότητας, αρνηθεί αυτή της την κλήση, τότε θα καταγράψει τη μεγαλύτερη ήττα στην πολύχρονη και πολύπαθη ιστορία της.

[Τέλος]

[14] Α. Παπαδερός, *Η Σύνοδος σε σχέση με το πλήρωμα της Εκκλησίας και τον κόσμο* (Εισήγηση στο Παγκρήτιο Θεολογικό Συνέδριο-Ηράκλειο, 20-23, Αυγούστου 1977), Χανιά 1978, σ. 7, 15.

[15] Βλ. σχετικά, Α. Βλέτσης, Ένα έρωτημα, *Σύναξη* 133(2015), σ. 65-67.

[16] Σ. Γιαγκάζογλου, Ένα έρωτημα, *Σύναξη* 133(2015), σ. 67-69.

[17] Χ, Γιανναράς, Ένα έρωτημα, Σύναξη 133(2015), σ. 69-71.

[18] Ν.Α. Ματσούκα, Δογματική και συμβολική θεολογία Γ. Ανακεφαλαίωση και αγαθοτοπία. Έκθεση του οικουμενικού χαρακτήρα της χριστιανικής διδασκαλίας, σ. 292.

[19] «Ὡσπερ γὰρ ἡ τὴν θάλασσαν ναυτιλλόμενοι, χειμῶνος επικειμένου καὶ κινδυνευούσης τῆς νεώς, αλύοντες αποφορτίζονται τινὰ υπέρ τοῦ σώσαι τὰ λοιπά• οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς πράγμασιν, ὅταν μὴ ἐξή το λῖαν ακριβές αποσώζειν, παρορώμην τινὰ, ἵνα μὴ τοῦ παντός πάθωμεν ζημίαν [...] Εγείρει δε πρὸς ἀχάλινον τοῦ πράγματος ἐπιθυμίαν φιλοδοξία διάκενος πικρόν ἔχουσα το τέλος», Κυρίλλου Αλεξανδρείας, *Επιστολή 46, PG 77, 320B*.

[20] Ο. Ελύτη, *Δολώματα για τον κανένα*.

<http://bitly.com/1P8oYI4>